

Бериславський педагогічний коледж: минуле, сучасне, майбутнє

Галина ЧЕЧИЛОВА,

заступник директора з виховної роботи, спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист

Бериславський коледж розташований в мальовничому, багатому своєю історією місті Бериславі, що розкинулося на правому березі Дніпра. Цей навчальний заклад вже 80 років готує педагогів, які своєю невтомною, наполегливою працею зберігають, поширюють і примножують національно-культурну, духовну і педагогічну спадщину нашого народу.

У документах архівного фонду Херсонського облвиконкому в довідці, направленої Голові Ради Міністрів УРСР, визначено час створення Бериславського педагогічного коледжу – 1929 р. Педагогічне училище (спочатку – технікум) було організоване, зі слів перших випускників, 1 вересня 1930 р. в м. Херсоні при педагогічному інституті, тоді ХІНО. Першим його директором був Іван Андрійович Литвиненко. У 1931 р. (за спогадами ветеранів та результатами пошукової роботи гуртківців під керівництвом Т.Ф. Шатохіної, В.Г. Стародубець, нині ветеранів праці) навчальний заклад переведено з м. Херсона в м. Берислав.

Ця дата і є початком відліку діяльності коледжу. Вже у 1933 р. відбувся перший випуск. За роки існування коледж випустив майже 20 тисяч учителів і вихователів. В області немає жодної освітньої установи, де б не працювали його випускники. 70% випускників працюють у школах та дитячих садочках.

Гордістю коледжу є його випускники, які плекають майбутнє країни, працюючи в школах, дитячих садках, на відповідальних державних посадах. Серед них депутат Верховної Ради України, секретар Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти К.С. Самойлик, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічної та вікової психології Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського С.М. Симоненко, кандидати наук Ж.В. Красножан, О.О. Комліченко, В.В. Гузь, голова Херсонської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України Л.В. Кучерява, заступники начальника управління освіти і науки Херсонської облдержадміністрації Л.І. Мосіна, Є.П. Кулькіна, виконувач обов'язків начальника відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування в м. Херсоні О.Ракша.

Протягом довгих років існування заклад зазнавав різних змін: змінювалися його адреса, назви та перелік спеціалізацій, варіювалася кількість випускників, однак якість підготовки студентів

залишалася завжди високою. Добрим словом хочеться згадати ветеранів педагогічної праці, які щедро передавали свої знання та вміння студентам. Це М.С. Лянна – заслужений учитель України, кавалер ордена Леніна, Н.Г. Матяш, З.В. Мажар, В.Я. Ємець, К.М. Голова, М.К. Мельник, О.М. Петренко і багато інших.

Незмінним директором Бериславського педагогічного коледжу ось уже 17-й рік є здобувач кафедри педагогіки та психології Херсонського державного університету, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, відмінник освіти України Маргарита Володимирівна Климович. Вона – генератор нових ідей, активний учасник міжнародних, всеукраїнських, обласних науково-практичних конференцій та нарад з проблем освіти, вищої школи, автор публікацій, методичних посібників для студентів педагогічних ВНЗ I рівня акредитації. Творення, удосконалення, оновлення, відхід від старого – вимоги і супутники директора коледжу. Під її керівництвом педагогічний колектив рік у рік досягає нових успіхів у справі навчання і виховання майбутніх педагогів.

Сьогодні коледж посідає гідне місце серед педагогічних закладів I рівня акредитації не тільки області, а й регіону: вже втретє поспіль, за підтримки Верховної Ради України, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Національної академії наук України, Національної академії педагогічних наук України, він удостоєний відзнаки «Флагман освіти України».

Серед пріоритетних завдань коледжу – забезпечення відповідності рівня якості професійної освіти європейським вимогам та світовим стандартам; оптимальне задоволення потреб регіону у вчителів початкової ланки, вихователів. Велика увага приділяється забезпеченню професійними кадрами шкіл та дитячих освітніх закладів у сільській місцевості.

Професійну підготовку майбутніх спеціалістів здійснюють 57 викладачів. Серед них 27 спеціалістів

вищої категорії, 13 викладачів-методистів, 8 старших викладачів, 2 викладачі навчаються в аспірантурі. Колектив пишається фахівцями, які мають звання «Відмінник освіти України», а таких у нас – 19. Значна частина викладачів нагороджена грамотами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, управління освіти і науки облдержадміністрації. Сьогодні в коледжі працюють викладачами 22 випускники минулих років. Серед них і директор коледжу М.В. Климович.

У структурі педагогічного коледжу функціонують два відділення, що готують фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» за спеціальностями освітнього напрямку «Початкова освіта» та «Дошкільна освіта».

Аналіз архівних джерел свідчить про те, що дошкільне відділення у закладі було створено 1931 р., набрано дві групи по 30 осіб, згодом, у 1935 р., – три групи. Всього у довоєнний період випущено 340 спеціалістів. Війна перервала навчання, роботу дошкільного відділення було поновлено лише в 1960 р. Перший повоєнний випуск відбувся 1962 р. В 1969 р. кількість груп відділення збільшилася до п'яти, а у 1984 р., коли розпочався набір на базі 8 класів, – до 9 груп. Завідувачем було призначено Т.А. Гаврильченко. З 1969 р. розпочало роботу заочне відділення. Набір проводився на базі 10 класів. Завідувачем заочного відділення став З.Л. Гуревич. Сьогодні відділення очолює заслужений вчитель України С.Д. Крайник.

На дошкільному відділенні навчаються студенти спеціальності 5.01010101 «Дошкільна освіта». Після завершення навчання випускникам присвоюється кваліфікація «Вихователь дошкільного закладу». На денній формі термін навчання становить 3 роки 10 місяців. На базі повної загальної середньої освіти – 1 рік 10 місяців – денна форма, 3 роки 10 місяців – заочна. Студенти, які вступили на базі основної загальноосвітньої школи (9 класів), мають можливість отримати додаткові кваліфікації «Вихователь логопедичних груп» та «Вихователь дошкільного закладу з правом навчання іноземної мови».

Відділення початкової освіти свої витоки теж бере з часу заснування педагогічного технікуму. У той період на відділення вчителів початкових класів набирали всього три групи. З 1948 р. в училищі налічувалося вже 12 навчальних груп початкового відділення, де щорічно навчалося близько 380 студентів. У 70-х роках ХХ ст. значно збільшився контингент студентів. Набір здійснювався як на базі неповної, так і повної середньої освіти. Кількість студентів досягла 1000 осіб.

Свого часу шкільне відділення очолювали професіонали, знавці своєї справи І.А. Чемойдар, О.О. Кумпан, Т.С. Бернвальдт. Нині завідувачем відділення є випускниця педагогічного училища 1993 р. М.Б. Лященко.

Сьогодні студенти шкільного відділення здобувають професійну освіту за спеціальністю 5.01010201 «Початкова освіта». Після закінчення

навчання їм присвоюється кваліфікація «Вчитель початкових класів». Підготовка з цієї спеціальності здійснюється на базі основної загальноосвітньої школи (9 класів) за денною формою навчання. Термін навчання – 3 роки 10 місяців.

Починаючи з 1995 р., на шкільному відділенні були відкриті нові додаткові спеціалізації: «Керівник дитячого хореографічного колективу», «Вчитель іноземної мови початкових класів», «Керівник спортивних секцій та клубів», «Вчитель фізичної реабілітації», «Вчитель інформатики початкової школи», «Організатор роботи з учнівськими об'єднаннями», «Керівник дитячого художнього (хорового) колективу».

У 2008 р. на базі педагогічного училища створено Бериславський педагогічний коледж, що стало новою віхою в його історії.

Навчальний процес у коледжі будується на основі багатокомпонентного змісту освіти, вікових індивідуально-особистісних норм розвитку майбутніх фахівців, дотримання принципів гуманності, застосування особистісно орієнтованих педагогічних систем, вибору перспективних освітніх технологій, посилення ролі самостійної роботи студентів, комп'ютерної підтримки навчання, використання діагностичних і стимулюючих форм контролю та оцінювання досягнень студентів у різних видах навчальної діяльності, турботи про їхнє фізичне і психічне здоров'я, проведення моніторингу якості освіти.

Застосування принципових підходів до активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів сприяє набуттю ними життєвої і соціальної компетентностей, формуванню вмінь знаходити інформацію в різних джерелах, зокрема й у глобальних і локальних інформаційних мережах з різноманітними базами даних, переробляти та застосовувати її для індивідуального розвитку й самовдосконалення. У процесі загальноосвітньої та професійної підготовки основна увага спрямовується на формування ціннісних орієнтацій особистості, на її інтелектуальний, моральний, фізичний, художньо-естетичний розвиток, виховання потреби в самоосвіті і здатності систематично поновлювати свої знання.

Здобуття в коледжі неповної вищої освіти є підґрунтям для продовження навчання у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації. Наступність між різними ланками освіти забезпечується поглибленням співпраці з вищими навчальними закладами. З урахуванням нових тенденцій розвитку вищої освіти України коледж підтримує постійні зв'язки з Херсонським державним університетом, Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького. Головне завдання співпраці – реалізація спільної навчально-методичної технології у ступеневій підготовці молодших спеціалістів.

З метою удосконалення навичок спілкування англійською мовою студентів груп спеціалізацій «Вчитель початкових класів з правом викладання англійської мови» та «Вихователь дошкільного закладу

з правом навчання іноземної мови» з 2004 р. у Бериславському педагогічному коледжі працюють волонтери Корпусу миру США. Студенти завжди з нетерпінням чекають на їхні уроки. Цікаві ігри, дискусії, вікторини – зовсім неповний перелік форм роботи, які пропонують і використовують волонтери під час занять. Це завжди плідна і творча співпраця, креативна діяльність волонтерів, викладачів та студентів коледжу. Її результати неодноразово висвітлювалися в публікаціях у фахових журналах.

Педагогічна практика – це початковий етап у системі фахової підготовки, перша ланка практичного засвоєння педагогічної професії. У період навчання закладаються основи професійної діяльності майбутніх фахівців, які володітимуть науково-методичною майстерністю викладання, практичними вміннями і навичками; формуються професійні якості особистості вчителя, вихователя та інтерес до професії. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації навчально-виховного процесу в школах і дошкільних закладах, формування у них на базі одержаних теоретичних знань професійних умінь та навичок, необхідних майбутньому спеціалісту, виховання потреби систематично поновлювати свої знання, вивчати передовий педагогічний досвід і творчо застосовувати його в своїй практичній діяльності.

Адміністрацією коледжу укладено двосторонні договори з базами практики, визначено школи та дошкільні навчальні заклади міст Берислава, Нової Каховки, дитячі оздоровчі табори в Лазурному, Генічеську, Залізному Порту для проходження педагогічної практики, налагоджено чітку систему підготовки студентів до роботи в оздоровчих таборах з метою поглиблення професійно-педагогічних знань, оволодіння методикою виховної роботи з дітьми та підлітками в період літнього відпочинку.

Основою системи виховної роботи коледжу є авторська модель програми виховання «Я – громадянин України». Зміст моделі полягає в системній організації виховної роботи, застосуванні ІКТ та засобів мультимедіа, творчій співпраці викладача та студента, розширенні діяльності органів студентського самоврядування.

Традиційно проводяться загальні лінійки, присвячені знаменним датам в історії держави (День соборності, День слов'янської писемності, День рідної мови, День знань, День вчителя, День грамотності, День Землі, День миру, День довкілля тощо); свята з циклу «Від роду і до роду збережемо традиції народу»; відзначаються День народження Т.Г. Шевченка, День козацтва, День звільнення України та Берислава від німецько-фашистських загарбників, День Перемоги, Тиждень вчителя (перший тиждень жовтня); організуються конкурси народної та патріотичної пісні; спортивні свята «Козацькі розваги», «Нумо, хлопці-запорожці»; зустрічі з педагогами-виpusкниками коледжу минулих років, ветеранами педагогічної праці коледжу; вечори та години спілкування «Знай свою Вітчизну», «Україна у віршах і

піснях», «Видатні українці в культурі, науці, техніці», «Україна у світовій історії» тощо; зустрічі з видатними людьми Бериславщини та Херсонщини, з митцями-аматорами; концерти Херсонської філармонії; екскурсії до м. Одеси з переглядом вистав оперного театру, екскурсії до музеїв А.С. Макаренка, В.О. Сухолинського, Чорноморського біосферного заповідника, заповідника «Асканія-Нова» тощо.

Важлива роль у вихованні студентської молоді належить культурно-виховному Центру гармонійного розвитку. На базі цього естетичного осередку діють предметні гуртки та спортивні секції.

Студенти коледжу мають можливості розвивати і реалізовувати інтелектуальні та творчі здібності в об'єднаннях за інтересами. Це політико-правовий клуб «Феміда», студентські клуби «Молодий вихователь», «Лінгва», «Муві-клуб», предметні гуртки – з інформатики «Я і комп'ютер», з математики «Ерудит», з прикладного мистецтва, з образотворчого мистецтва «Палітра», студія літературної творчості «Живе слово».

У результаті систематичної роботи сформувалися творчі колективи, відомі в місті й області: хореографічний колектив «Бериславські візерунки»; зразкова вокальна студія «Колорит», до якої входять ансамблі «Весняний цвіт», «Колорит», «Сузір'я» під керівництвом Г.М. Манюк; зразковий хоровий колектив «Мелодика» під керівництвом З.Ю. Богун; студентський театр естрадних мініатюр, керівником якого є Г.З. Чечилова. Вони є неодноразовими дипломантами та лауреатами різних конкурсів.

Студенти коледжу мають і літературні здобутки: І.Дармостук випустила дві збірки віршів, Є.Чечилова стала переможцем IV та V регіонального фестивалю-конкурсу «Тарасова криниця» в номінації «Авторська поезія». Сучасним студентам є на кого рівнятися, адже Бериславський педагогічний коледж (раніше – училище) у різні роки закінчили такі ушановані митці слова, як заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки письменників України, кавалер ордена «Знак пошани», лауреат премії імені А.Малишка М.І. Братан, член Національної спілки журналістів України, член Національної спілки письменників України, член Спілки письменників СРСР В.М. Зленко, член Національної спілки письменників України В.В. Пузиренко, член Національної спілки журналістів України К.М. Савченко.

Разом з волонтером Корпусу миру К.Томпсоном упродовж 2006–2008 років нами реалізовано проєкт «Інформаційний центр «Світоч», у рамках якого було опубліковано збірку матеріалів для вчителів шкіл, студентів, організаторів гурткової роботи «Гурткова робота в дитячому оздоровчому таборі», збірку матеріалів з попередження ВІЛ-інфекції «Разом наше майбутнє буде світлим». Нині матеріалами цього проєкту користуються вчителі району, міста, працівники Бериславського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, студенти і викладачі коледжу. Викладачі фізичного

виховання А.М. Костюк та О.В. Кондратьєва разом з волонтером Л.Олсоном створили осередок фізичної реабілітації і спортивної підготовки молоді «Центр фітнесу та здоров'я». На сьогодні це єдиний спільний з Корпусом миру проект в області.

Пишається коледж і своїми спортивними досягненнями. Щорічно в м. Херсоні з ініціативи Херсонського обласного управління з фізичного виховання та спорту проводиться обласна Універсіада серед вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації, в якій беруть участь 17 команд з ВНЗ Херсона, Генічеська, Каховки, Нової Каховки, Скадовська, Берислава. Якщо за програмою VIII обласної Універсіади у 2008/2009 навчальному році юнаки коледжу посіли третє місце, у 2009/2010 – друге, то у 2010/2011 навчальному році, за підсумками X обласної Універсіади, наші спортсмени вийшли на перше місце. Дівчата ж останні три роки впевнено посідають перше місце у загальнокомандному заліку.

У коледжі діє волонтерський загін «Милосердя». Добрі справи небадужої студентської молоді за підтримки викладачів і адміністрації дарують людям надію, а волонтерам – знання того, що вони потрібні людям, і бажання вершити добро.

Важливою складовою соціокультурного середовища коледжу є музей, який здійснює значний вплив на виховання студентів. Мета його діяльності полягає в залученні молодого покоління до вивчення, збереження та примноження історико-культурних традицій свого коледжу, у вихованні любові до навчального закладу. На базі музею діє патріотичний загін «Нащадки Перемоги», організовано шефство над ветеранами Великої Вітчизняної війни та праці. Завдяки зусиллям директора коледжу М.В. Климович музей переоснащено сучасним обладнанням для виставок, здійснюються активний пошук і оформлення матеріалів з історії коледжу. Музей є також місцем проведення зустрічей Ветеранської організації працівників коледжу.

У коледжі активно діє студентське самоврядування. Традиційним стало проведення конкурсу «Кращий студент року» (за номінаціями «Інтелектуал», «Спортсмен», «Громадський діяч») та конкурсу «Кращий громадсько-активний колектив».

Коледж має сучасну матеріально-технічну базу, яка удосконалюється відповідно до вимог державних стандартів підготовки спеціалістів: поступово оновлюється обладнання навчальних лабораторій, комп'ютерних і навчальних кабінетів. Придбано інтерактивні дошки, мультимедійні проектори, комп'ютери. Комп'ютерний клас нової модифікації, конфігурація комп'ютерів дають змогу використовувати сучасне програмне забезпечення для розв'язання проблем навчального закладу. Створено інформаційно-аналітичний комп'ютерний центр; корпоративну інформаційну мережу, що забезпечує впровадження в навчальний процес новітніх інформаційних технологій, швидкий доступ до високоякісних баз даних з методики та практики освітньої діяльності як із загальноосвітніх, так і з

фахових дисциплін, розширює можливості сприйняття обсягу інформації, який постійно зростає, дає можливість студентам користуватися послугами мережі Інтернет з навчальною метою.

Бериславський педагогічний коледж сьогодні – це сучасний навчальний заклад Південного регіону, що працює за новими європейськими стандартами освіти, це молода перспективна команда викладачів, міцна, велика родина, спроможна виховати не одне покоління талановитих вчителів і вихователів.

Наші двері відчинені для всіх, хто прагне, не шкодуючи сил, працювати заради розвитку інтелекту, культури й процвітання України.

Анонси

Галина ЧЕЧИЛОВА

Бериславський педагогічний коледж: минуле, сучасне, майбутнє

У статті описано особливості діяльності Бериславського педагогічного коледжу. Висвітлюються напрацювання та здобутки навчального закладу впродовж вісімдесятирічного періоду його функціонування. Зосереджено увагу на таких аспектах діяльності, як виховна робота, проходження студентами педагогічної практики, організація культурно-масових заходів, робота творчих колективів, спортивна підготовка молоді.

Ключові слова: початкова освіта, дошкільна освіта, освітня діяльність, система виховної роботи.

Галина ЧЕЧИЛОВА

Бериславский педагогический колледж: прошлое, настоящее, будущее

В статье описаны особенности деятельности Бериславского педагогического колледжа. Освещаются наработки и достижения учебного заведения на протяжении восьмидесятилетнего периода его функционирования. Акцентируется внимание на таких аспектах деятельности, как воспитательная работа, прохождение студентами педагогической практики, организация культурно-массовых мероприятий, работа творческих коллективов, спортивная подготовка молодежи.

Ключевые слова: начальное образование, дошкольное образование, образовательная деятельность, система воспитательной работы.

Galyna CHECHYLOVA

Beryslav Teachers' Training College: past, present and future

In the article features of activity of Beryslav Teachers' Training College are described. Results and achievements of an educational institution for the eighty-year-old period of its functioning are covered. The attention is focused on such aspects of activity, as the educational work, the passage by students of the pedagogical practice, the organizing of cultural-mass actions, the work of creative collectives, sports preparation of youth.

Keywords: primary education, pre-school education, educational activity, system of educational work.